

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

36. An tunc saltem sola fama sufficiat ad torturam, cum crimina difficilis probationis sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

Necesse est igitur quod initio dicebam, ut ultro per se Magistratus constitutus pœnalibus decretis calumniis his & diffamationibus suorum ciuium antequam fiant occurrat: ne si ea licentia quæ adhuc hæctenus fuit continetur, impossibile deinceps vlli sit innocentiam suam protegere.

D V B I V M XXXVI.

An tunc saltem sola fama legitime probata sufficiat ad torturam, cum crimina sunt Excepta & difficilis probationis?

ITa sentiunt multi Iurisperiti & Iudices: nam Iulius Clarus cum negasset ex sententia communi, solam famam sufficiens esse indicium ad torturam, subiungit tãdem exceptionem in hunc modum: *posset etiam esse delictum, inquit, adeo difficilis probationis, ut sola fama sufficeret, ut quandoque etiam vidi seruari.* Sic ille, & sequitur Clarus Farinacius quæst. 47. num. II. ac Menochius de præsumpt. lib. I. q. 89. n. 34. Binsfeldius quoque

de confessionibus maleficorum p. 288. ait, *promptiorem ac faciliorem debere esse Iudicem in procedendo ad torturam in enormibus ac occultis, quod ea quę fiunt in occulto, difficilius probari possunt: ex qua causa addit resultare illud Iuridicum pronunciatum: in clandestinis & occultis sufficere probationes per coniecturas ob rei difficultatem, quę alias non sufficerent; tandemq; de crimine Sagarum cōcludens: crimen, inquit, maleficorum ex his causis aliisq; quod est occultissimum, leuioribus argumentis torturā inquiri posse quis dubitat? sic ille: quo & spectare videtur quod cum alioquin regulariter testis infamis repellatur, admittatur tamen interdum, cum aliter veritas cognosci nequit, vt habet Lessius & alij. Porro quod in atrocissimis possit reus torqueri ex leuioribus indiciis videtur fuisse de mente Marsilij in leg. i. ff. de quæst. & expresse tenet Menochius de Arbit. lib. i. quæst. 84. in fine num. 9. item Monticella Regula sua Crim. 10. num. 36. & Mascari. de probat. lib. 3. conclus. 1385. num. 13. & seqq. Ratio eorum est, quia in atrocissimis liceat iurā*

276 Dub. XXXVI. *An sola fama sufficiat transgredi, & requisitas solemnitates adhibere, & ordo sit ordinem non seruare* sic enim sat liberaliter loquuntur, verum examinanda hæc melius videntur. Itaque

RESPONDEO, Quantumcunque crimina atrocia, excepta, & occultæ ac difficilis probationis sint, nunquam tamen vel sola fama, vel alia quæuis leuiora indicia, quæ fere plenam seu quasi plenam probationem non faciunt, sufficiunt ad torturam. Recedimus igitur ab omnibus qui contrarium afferunt, reiicimusque illud Iuridicum pronunciatum, tanquam rectæ rationi dissonum, quod affert Binsfeldius. Rationes istæ sunt:

RATIO I. Ait lex l. ff. de quæstionibus, *ad tormenta ita demum veniri oportere, cum reus argumentis quibusdam ita probationi (scilicet plenæ) admouetur, ut sola confessio deesse videatur*: loquitur autem vniuersim nulla criminum facta distinctione: vbi lex autem non distinguit nec nos distinguere debemus nisi aliud nos cogat: Sed si argumenta, quibus

reus
ple
pro
ad
ner
lun
cur
tum
me
F
uer
dee
pro
fere
qua
illuc
nen
Leg
R
mul
ne
nec
ide
riq
Isig
s. se
reus

reus petitur, non ad minimum fere-
plenam probationem efficiant, non
proprie dicetur reus plenæ probationi
admoueri, cum hoc appropinquatio-
nem insinuet, perinde vt non dicitur,
luna admoueri iam ad plenitudinem
cum adhuc tenuiter corniculata est, sed
tum demum cum ad minimum ultra
medium processit.

RATIO II. Eadem lex ita vult admo-
ueri debere probationi plenæ, vt nihil
deesse videatur nisi sola confessio: sed si
probatio antecedens torturam, non est
fere plena; plus sane videbitur deesse
quam sola confessio; deerit enim ipsum
illud quod ad fere-penam probatio-
nem minus habet: ergo &c. Ecce igitur
Legem habent: quid volunt amplius?

RATIO III. Idem cum lege tenent
multi Doctores; quos meo more omitto
ne citationibus chartas impleam sine
necessitate: tenet & cum iis Delrius: quæ
ideo expresse nomino, quod hodie ple-
riq; Iudices eum sequi iactent, etsi falso.
Is igitur sic loquitur distinctis verbis lib.
5. sectio. 3. *Doctores, inquit, qui quo ad per-*

sonam vilem & in delictis quæ sunt difficili-
 probationis, putant non requiri ad torturam
 alia indicia præter famam malam in eodem
 delicti genere, sæui nimis sunt, & adferunt
 non admodum consentanea iuri: quare Far-
 nacius eos merito reprehendit. Ideo nec in
 maleficiis quidem putarim Iudicem absoluen-
 dum, qui hanc crudelitatem amplecteretur.
 sic ille.

RATIO IV. Idem cum Lege & Au-
 thoribus nobis fauentibus docet recta
 ratio: cum enim tortura res supra mo-
 dum non solum grauis, sed & periculosa
 fit, non erit utique ad eam nisi vrgenti-
 simis ex indiciis procurrendum: talia
 autem indicia non sunt quæ minus
 quam fere-plene probant.

RATIO V. Hæc porro causa iam allata,
 cur fere-plenam minimum proba-
 tionem ad torturam requiramus, nempe
 ipsius torturæ grauitas & periculum,
 non cessat aut minuitur etiam si crimen
 atrox vel occultum sit & difficilis pro-
 bationis: non enim in tali crimine mi-
 nus grauis & periculosa tortura est
 quam in aliis: ergo etiam in tali crimi-
 ne

ne non minus quam in aliis fere-plena minimum probatio ad torturam requiratur. Eadem enim causa idem operatur iuxta Philosophos. Vnde aliter si fiat, contra rationem fiet, ac proinde frustra se fundant supra citati, in eo quod in exceptis liceat transgredi iura: esto enim id tantisper concedamus (est autem falsum, ut alias diximus) non continuo tamen si ultra iura, etiam ultra rectam rationem profilire licet.

RATIO VI. Imo tantum abest, ut in atrocibus, occultis, & difficilis probationis sceleribus minores probationes sufficiant quam in aliis, ut etiam secundum rectæ rationis præscriptum, quod in causa iam data innititur, maiores requirantur: prout latius patebit dub. seq. lubet enim idem argumentum velut resumpto spiritu ab nouo dubio ulterius expendere.

RATIO VII. Nec dici potest famam cum in aliis criminibus non sit indicium urgentissimum nec fere-plenum, in exceptis & occultis urgentissimum & fere-plenum reddi, valoremque acquirere

quem ante non habebat: nam fama utique probandi vim non ab obiecto trahit, sed ex propria natura sumit, ut facile Iurisperiti omnes intelligent, qui philosophiæ olim dederunt operam. Natura igitur famæ cum in exceptis & occultis non mutetur, non erit utique in his probatio fere-plena si in aliis non erat.

RATIO VIII. Iam si causam quaras, cur in delictis cæteris sola fama nõ censeatur sufficere ad quasi-plenam criminis probationem? dicent Iulius Clarus & alij, *quia fama indicium valde remotum sit & fallax*; sic enim illi, ut supra vidimus. Sed obsecro; fama criminis excepti, occulti, & difficilis probationis, an non item *indicium est remotum & fallax*? Quod si enim à crimine non abstruso, nihilominus remotum est; erit utique, imo amplius, remotum ab eo, quod ipsum amplius à sensu hominum, unde oriri fama debuit, se subduxit: Quod si item fallax est in crimine vulgari, cur in crimine atroci & abstruso fallax non erit? aut cur ibi minus saltem fallax erit? Nam, ut mihi quidem videtur, facilius cer-

certe falli solemus quo crimen difficilius est vestigatu, non contra : Vt sane fundamento careat opinio Binsfeldij, Clari & aliorum, quod & sequenti dubio latius ostendam.

D. V B I V M XXXVII.

*An uniuersim probationes quæ in vulgari-
bus criminibus non sufficerent, sufficiant
in Exemptis & occultis difficilis
probationis?*

RESPONDEO, Quod non. Est directe contra commune illud pronunciatum Iuridicum, quod ex Binsfeldio attulimus superiore quæstione; & illud ex Lessio citatum, infamem testem tunc admitti, cum aliter veritas haberi nequit; item contra hodiernam plurimorum Iudicum praxin, vbi in crimine Sagarum, eo quod exemptum & occultum sit, leuioribus probationibus, vt denunciationibus infamium complicum, vel sola fama, & similibus, contenti sunt: Interim Responsio nostra verissima est. Rationes istæ sunt.

T S

R A